

arodpolicies.org

arod@arodpolicies.org

Pressens Faglige Utvalg

26. januar 2021

AROD mot NRK: Klage på statskanalen for å svikte sin samfunnsrolle, jf. Vær Varsom Plakaten punkt 1.2., 1.4., 1.5., 2.2., 4.14., og 4.15.

Alliansen for rettighetsorientert ruspolitikk (AROD) fremmer med dette en klage mot NRK for ensidig å ha gitt stemme til aktører som agiterer for straff og forfølgelse på folkerettsstridig grunnlag; for å ha sviktet personer som er unndratt menneskerettighetenes beskyttelse; og for å ha motsatt seg samfunns- og opplysningsansvar i forbindelse med rusreformen.

Bakgrunnen for denne klagen er at vår organisasjon i perioden fra november 2019 til september 2020 gjorde 12 forsøk på å få kronikker på trykk hos NRK Ytring. Dette var kronikker som på prinsipielt/menneskerettslig grunnlag forsvarte landets største forfulgte gruppering mot innlegg og meningsaktører som NRK gav stemme til. Statskanalen kan sies å ha handlet mot bedre viten, for vi gjorde den 16. desember 2019, etter å ha blitt avslått tre ganger, klart følgende:

Hei ytring.

Det er trist og høyst betenkelig ut fra et presseetisk perspektiv hvordan dere til stadighet trykker oppfordringer til fortsatt folkeforfølgelse, samtidig som dere nekter å trykke prinsipielle motforestillinger basert på grunnlovens betingelser.

Ingenting av det dere trykker er mer relevant enn denne problemstillingen.

Mvh Roar Mikalsen

Leder for AROD

Vi fikk ikke svar på dette, men skrev igjen den 26. februar 2020 følgende:

Hei NRK Ytring.

Alliansen for en rettighetsorientert ruspolitikk (AROD) sender en ny kronikk, samtidig som vi viser til tidligere sendte eposter som vi ikke har fått svar på.

Vi registrerer at avisa hele tiden trykker ruspolitiske innlegg som argumenterer for forbud eller avkriminalisering, men at samtlige perspektiver er preget av prinsipløs tenkning og at ingen av dem står opp for rettighetsbildet til de forfulgte grupperingene.

Vi mener at dette er presseetisk betenkelig da moralsk panikk er påvist av rusreformutvalgets rapport. Det er en sammenheng mellom dette fenomenet og menneskerettsbrudd, men allikevel har ingen av innleggene dere trykker tatt tak i problemstillingen. Rent faktisk, NRK

har et titalls ganger nedprioritert innlegg som kunne rettet opp dette skjeve bildet, og vi ber ansatte tenke seg om.

Ord som «offentlig panikk», «uproporsjonalt bilde», «misvisende forestillinger», «feilinvestering i straff», og «virkelighetsresistent misgjerning», oppsummerer rusreformutvalgets beskrivelse av ruspolitikken utvikling. Vi har å gjøre med en politikk preget av «moralsk indignasjon og hevnmotiver», «stereotype fremstillinger», og hvor «vitenskapelige konstruksjoner av narkotikaproblemet har spilt en underordnet rolle». Panikk brukes flere ganger i teksten, og NRK viderefører dette bildet med sin dekning av ruspolitikken.

Rent faktisk, ved å nekte prinsipiell tenkning innpass, sørger dere for at samtiden mister det eneste kompasset som kan avhjelpe problembildet. Uten menneskerettsprinsippene vil ruspolitikken fortsette sin skjeve gang, og AROD ansvarliggjør derfor NRK.

Vi kan ikke gå fra kriminalisering til sykeliggjøring av rusbruk uten å undersøke i hvilken grad selvbestemmelse kommer til sin rett. Rusreformutvalgets funn på menneskerettighetenes område bekrefter alt vi har sagt, og vi kommer til å fortsette å sende dere innlegg som forsvarer rettighetsbildet til de forfulgte grupperingene frem til NRK Ytring forhåpentligvis gir grunnlovslinjen en stemme.

I folkeopplysningens ånd er dette en forpliktelse. I den grad Ytring fortsetter å gi spalteplass til de som agiterer for befolkningsforfølgelse uten at prinsipielle motforestillinger får innpass, kommer vi til å sende inn en klage på forholdet, og vi håper dere tar konsekvensene av nasjonens folkerettslige ansvar.

Med vennlig hilsen

Roar Mikalsen

Leder for AROD

Mens aktører som VG og Rus og Samfunn fikk en lignende henvendelse, og tok den til etterretning ved å gi oss spalteplass umiddelbart, avviste NRK Ytring det vi skrev med utgangspunkt i at «Redaksjonen mottar svært mange tekster, og vi er derfor nødt til å prioritere hardt (...) Når det gjelder dette temaet har vi hatt en rekke tekster, der begge sider er grundig representert. Det viser et enkelt søk på våre sider.» (epost 26. februar 2020)

AROD mente imidlertid at NRK Ytring i praksis fortsatte å ignorere menneskerettslige hensyn på det ruspolitiske området og den 11. mars 2020 skrev vi tilbake:

Hei igjen.

Vi sender et innlegg som svar på de stadige uttalelsene fra politiet på rusreformens vegne.

Vi minner om at moralsk panikk er påvist av rusreformutvalget; at det er en sammenheng mellom dette fenomenet og menneskerettsforbrytelser; og at det således bør være en prioritet å la prinsipielle motforestillinger komme til.

Med vennlig hilsen

Roar Mikalsen

Leder for AROD

Vi fikk da som svar følgende:

Hei igjen.

Du fikk svar nokså umiddelbart på den forrige (likelydende) mailen din, limer den inn nederst i denne eposten.

Dersom det er eposter som du ikke har fått svar på, så beklager vi dersom det er tilfellet. Vi kan ikke se at det stemmer, og mener du har fått raskt svar på alle tidligere henvendelser.

Innlegget du har sendt denne gangen er en replikk til uttalelser som politiet kom med i Aftenposten, og teksten er ikke aktuell for oss.

Når det gjelder påstanden om at Ytrings dekning av den ruspolitiske debatten er ensidig, er vi ikke enige i det.

Google-søk på for eksempel rus, ruspolitikk eller mer spesifikke emner på «site nrk.no/ytring» vil få opp en rekke kronikker om emnet, hvor flere sider av rusproblematikken er belyst fra ulike vinkler gjennom lang tid.

Hilsen Ytring-redaksjonen

AROD svarte umiddelbart med denne eposten:

Forstår at denne teksten ikke er hva dere ser etter.

Allikevel, enten dere trykker reformtilhengere eller motstandere finner dere et virvar av prinsipløse betraktninger. Det er ingen som skriver om rusreformutvalgets påvisning av moralsk panikk og setter dette fenomenet i sammenheng med menneskerettighetsforpliktelser, ei har jeg sett noen som vektlegger hvordan frihetspresumsjonen ble reversert for over 50 år siden, og hvordan denne reverseringen ikke lenger er konstitusjonelt holdbar.

I stedet forblir menneskerettslige hensyn oversett i debatten, og det er dette som er poenget— ikke at dere ikke trykker to sider, men at dere utelater en tredje som ugyldiggjør den første.

Mvh Roar Mikalsen

Leder for AROD

Noe videre svar fikk vi aldri fra NRK Ytring. Vi fortsatte å sende kronikker som ble avvist på grunnlag av at de måtte prioritere, og her er en komplett liste over kronikkene vi sendte inn i perioden hvor rusreformen var under utarbeidelse og offentlig diskusjon:

- **21. november 2019:** AROD leverte kronikken *Helseministeren og ansvar for rusreformen*. Den ble avslått hos NRK, men [publisert](#) i Vårt Lands verdidebatt 25.11.2019
- **2. desember 2019:** AROD leverte kronikken *Høyres ruspolitiske kortslutning*. Den ble avslått hos NRK, men [publisert](#) i Vårt Lands verdidebatt 11.12.2019

- **15. desember 2019:** AROD svarte på et tidligere innlegg med kronikken *Fordummende fordømmelse av narkosalg*. Den ble avslått hos NRK, men [publisert](#) i Vårt Lands verdidebatt den 17.12.2019
- **17. desember 2019:** AROD svarte på et tidligere innlegg med kronikken *Politiets motstand mot rusreform*. Den ble avslått hos NRK, men [publisert](#) 23.12.2019 i Dagsavisen under tittelen «Hvorfor insistere på straff? Politiets motstand mot rusreform og sunn fornuft.»
- **13. januar 2020:** AROD leverte kronikken *Rusreformen—en konstitusjonell utfordring*. Den ble avslått hos NRK, men [publisert](#) i Nettavisen den 18.01.2020
- **7. februar 2020:** AROD svarte på et tidligere innlegg av FrP med kronikken *Umoralsk kamp mot rusreform*. Den ble avvist av NRK, men [publisert](#) i Tidens Krav den 12.02.2020.
- **26. februar 2020:** AROD leverte kronikken *Panisk motstand mot rusreform*. Den ble avslått hos NRK, men [publisert](#) i Rus og Samfunn den 13.05.2020.
- **11. mars 2020:** AROD leverte kronikken *Usammenhengende tankegods fra politiet*. Den ble avslått hos NRK, men [publisert](#) i Vårt Lands verdidebatt 11.03.2020 med tittelen «Usammenhengende fra Politiet»
- **7 april 2020:** AROD leverte kronikken *Sjelemesse for Politiet*. Den ble avslått hos NRK, men [publisert](#) i Vårt Lands verdidebatt 20.04.2020
- **11. april 2020:** AROD leverte kronikken *Koronakrisen—fremskynder av menneskerettigheter i ruspolitikken?* Den ble avslått hos NRK, men en oppdatert versjon [publisert](#) i Juristen 30.09.2020
- **26. juni 2020:** AROD leverte kronikken *NIMs selektive fokus på politivold*. Den ble avslått hos NRK, men [publisert](#) i Vårt Lands verdidebatt 30.06.2020
- **1. september 2020:** AROD leverte kronikken *Koronakrisen: kan den gi mer menneskerettigheter?* Den ble avslått hos NRK, men [publisert](#) i Juristen 30.09.2020

Innholdet i disse kronikkene sier mer om hvor ille det er at NRK i løpet av rusreformen ikke har trykt en eneste artikkel som omhandler rettighetsbildet til de forfulgte grupperingene. Vi har ikke oversikt over hvor mange ganger NRK har gitt stemme til de som agiterer for forfølgelse på tilbakeviste premisser, men statskanalen har utmerket seg med sin vilje til å luke ut menneskerettighetsproblematikken fra debatten på rusfeltet. Det skal sies at vi i løpet av denne perioden har hatt 28 kronikker i aviser som Tidens Krav, Aftenposten, Vårt Land, VG, Dagbladet, Dagsavisen, Klassekampen, Rus og Samfunn, Nettavisen, Ringerikes Blad, Norge I

dag, og Juristen. Vi har gjennom disse kronikkene kartlagt terrenget prinsipielt og imøtegått alle motforestillinger. Vi har vist hvordan politikere, jurister, politiet, folkehelseinstituttet, riksadvokaten, NIM, og organisasjoner på rusfeltet har sviket sitt ansvar for de forfulgte grupperingene, og disse aktørene skal ha ros for å ha gitt spalteplass til forsvar for menneskerettighetene på et tabubelagt område.

NRK derimot har utmerket seg med sin prinsippløse behandling av rusreformen. Fra et presseetisk perspektiv er dette ikke bare et svik mot de forfulgte grupperingene; det er også et svik mot resten av befolkningen ettersom vårt budskap er informasjon samfunnet trenger for å ta et oppgjør med en ruspolitikk drevet av moralsk panikk. Vi ber derfor Pressens Faglige Utvalg forfølge dette videre, og ser frem til å få belyst problemstillingen.

Med vennlig hilsen

A handwritten signature in black ink that reads 'Roar Mikalsen'. The signature is written in a cursive, flowing style.

Roar Mikalsen
Leder for AROD